

א. נדה נג:

הַרְוָאָה כתב. ת"ש האשה שעושה צרכיה. **מימה מלי מהלך** אפרכות הא כמה משניות פ' **נא** קימן ודס הגדה **בדיני** כתמים ולפרוך מינייהו ולא שייך לשנויי עלייהו **לא** הרגשה עד ולא הרגשה **מש** ואומר הרי"י **דמדעי** כתמים **ליכא** למפרך דהיינו יכולין להעמיד שיש זמן מרובה משעת הכנסו ואימור הרגישה ולא אדעתה **אבל** בשמעתין פריך **מכתמים** דבבשרה דלין רגילות לשהות כהם **בבשר** בלא דעתה שלא ייצב ויפול מיהו ברייתא דג' ספקות דמימי לקמן פריך מחלוקה כמו שגפרש בההיא ור"ל למשמע דזמן מועט היה שם דומיא דבשר ומשני דזמן רחוק הוה ואימור הרגשה ולא אדעתה אי נמי כיון דרוב מימי טמאים יש לחוש:

הרואה | כתם על בשרה כנגד בית התורפה טמאה ושלא כנגד בית התורפה טהורה על עקבה ועל ראש גודלה טמאה על שוקה ועל פרסותיה מבפנים ומכאן מבחוץ טהורה ועל הצדדין מכאן ולמטה טמאה מן החגור ולמעלה טהורה יראתה על בית יד של חלוק אם מגיע כנגד בית התורפה טמאה ואם לאו טהורה יהיתה פושטתו ומתכסה בו בלילה כל מקום שנמצא בו כתם טמאה פוגני שהוא חור וכן בפוליוס: **גמ'** אמר שמואל הברקה קרקע עולם וישבה עליה ומצאה דם עליה טהורה שאומר **בבשרה** עד שתרגיש בבשרה האי בבשרה מיבעי ליה שמשממאה כפנים כבחוץ א"כ לימא קרא בבשר מאי בבשרה שמע מינה עד שתרגיש בבשרה ואכתי מיבעי ליה בבבשרה ולא בשפיר ולא בחתיכה תרתי שמע מינה תא שמע ה האשה שהיא עושה צרכיה וראתה דם רבי מאיר אומר אם עומדת טמאה ואם יושבת טהורה היכי דמי אי דארגשה וישבת אמאי טהורה אלא לאו דלא ארגשה וקתני עומדת טמאה לעולם דארגשה ואימור הרגשת מי רגלים הוא עומדת הדרור מי רגלים למקור ואייתי דם ויושבת טהורה ת"ש עד שהיה נתון תחת הכר ונמצא עליו דם אם עגול טהור ואם משוך טמא היכי דמי אי דארגישה עגול אמאי טהור אלא לאו דלא ארגישה וקתני משוך טמא לא לעולם דארגישה ואימור הרגשת עד הואי משוך ודאי מגופה אתא עגול טהור תא שמע נמצא על

שלו ממאין ורייבין בקרבן נמצא על שלה אתיום ממאין ורייבין בקרבן נמצא על שלה לאחר זמן ממאים מספק ופטורין מן הקרבן היכי דמי אי דארגישה לאחר זמן אמאי פטורין מן הקרבן אלא לאו דלא ארגישה וקתני נמצא על שלה אתיום ממאין ורייבין בקרבן לא לעולם דארגישה ואימא הרגשת שמש הוה

ועוד תנן הרואה כתם על בשרה כנגד בית התורפה טמאה ואע"ג דלא הרגישה אומר רב ירמיה מרפתי מודה שמואל שהיא טמאה

ב. נדה נח.

מדרכנן. דלמא ארגשה ולאו אדעתה: **רב אשי אמר**. טעמא דשמואל דאמר לעיל [טז] בדקה קרקע עולם כו' לאו משום הרגשה אלא כרבי נחמיה ק"ל דאמר לא הוכירו כתמים גזרת כהם אלא על דבר המקבל טומאה הלכך כל הגז מיוצאת לאו קושיא ניהו דשמואל לא איירי בהרגשה כלל:

מדרכנן רב אשי אמר שמואל הוא דאמר **בר'** נחמיה דתנן **ד'ר'** נחמיה אומר א"כ דבר שאינו מקבל טומאה אינו מקבל כתמים בשלמא לרב אשי היינו דקאמר קרקע אלא לרב ירמיה מאי איריא קרקע אפילו גלימא נמי לא מוביעיא קאמר לא מוביעיא גלימא דלא מברך שפיר ואיכא למימר מעלמא אתא אלא אפילו קרקע דמברך שפיר דאיכא למימר מגופה אתיא טהור:

הרואה. **כנגד** בית התורפה. אותו מקום דליכא למימר דם מאותו מקום נפל להם וטמאה: **על עקבה ועל ראש גודלה טמאה**. ראש גודלה לא רגל. ובגמרא [מג.] מפרש טעמא: **מפניס** בין שני שוקים כל גופה מן הארץ: **מבחוץ**. מכאן ומכאן: **לדיס**. אחורי השוק כל גופה כנגד העקב ולפניו כל גופה כנגד הרגל: **מן החגור ולמטה**. כנגד בית התורפה הוא: **אם מגיע כנגד בית התורפה**. כגון שנמצא בראש בית ידה קמורן ליד שפעמים שפושטתן מזרועה ונפול כנגד מטה: **שלא כנגד בית התורפה**. כגון שנמצא קמורן לכתפה: **טהור חוור**. פעמים שראש החלוק נהפך כלפי פניה שלמטה: **וקן פוליוס**. מעופרת שמתכסה בו. **אורי"ל** בלע"ז: **גמ'** לרבי. מטלת מים: **עומדת טמאה**. דליידי דחמיק לה עלמא דמעומד שהמיה ולא יכלה לעזור הדור מי רגלים למקור ואייתו **דס: יושבת טהורה**. דמכה יש לה במקום מי רגלים שאין דרך דם נדה ללאת עם מי רגלים: **עד**. קדין שנוקט בו:

ד. נדה נג:

ת"ר יראתה כתם ואחר כך ראתה דם תולה כתמה בראייתה מעת לעת דברי רבי ר"ש בן אלעזר אומר יומו א"ר נראין דבריו מדברי שהוא מתקנה ואני מעוותה מתקנה עוותי מעוית לה

ג. רש"י | נדה סב:

אמר ליה הנה לכתמים דעיקר מחילת גזרתן אינה אלא מדרבנן הילכך מקילינן דמדאורייתא עד שתראה בבשרה:

ודאי מגופה

ללא הרגשה

ו. רמב"ם | איסורי ביאה, פרק ט'

א. אין האשה מתטמאה מן התורה בנדה או בזיבה עד שתרגיש ותראה דם ויצא בבשרה כמו שביארנו ותהיה טמאה מעת שתראה ולהבא בלבד, ואם לא הרגישה ובדקה ומצאה הדם לפנים בפרוזדור ה"ז בחזקת שבא בהרגשה כמו שביארנו.

ז. שו"ע | יו"ד, סימן קפ"ג

א. אשה שיצא דם ממקורה, בין באונס בין ברצון, טמאה, והוא שתרגיש ביציאתו. ומיהו משתרגיש בו שנעקר ממקומו ויצא, טמאה אף על פי שלא יצא לחוץ, ואפילו לא ראתה אלא טיפת דם כחרדל, יושבת עליו שבעה נקיים. הגה: כאשר יתבאר משפטן לקמן סימן קצ"ו. ואין חילוק בין פנויה לנשואה לענין איסור נדה (ריב"ש סימן תכ"ב /תכ"ה/ מביאו ב"י), כי כל הבא על הנדה חייב כרת.

ח. ש"ך | שו"ע יו"ד, סימן קפ"ג

ב. והוא שתרגיש בו - היינו מדאורייתא אבל מדרבנן טמאה אף על פי שלא הרגישה כדלקמן סימן ק"ז וכמה דוכתי:

ט. גלין מהרש"א | שו"ע יו"ד, סימן קפ"ג

אף בידוע בזדלי שהדם מוננה ולא - טהורה מדאורייתא כל שלא הרגישה, אבל מדרבנן טמאה אע"פ שלא הרגישה. ואף צפחות מכגרים כיוון שזודעת שילא מגופה יש בו משום כתם דהשעיור רק להוליא מספק מאכולת.

י. תורת השלמים | שו"ע יו"ד, סימן קפ"ג

אע"ג דמתבאר לקמן בסימן ק"ל (ס"א) שאע"ג שלא הרגישה, רק צכתם בעלמא על חלוקה טמאה, היינו כששור גדול כגרים ועוד. והמחבר דבא לומר שהיא טמאה אפילו צטיפת דם כחרדל, על כן כתב צכתם והוא שתרגיש.

יא. שו"ע | יו"ד, סימן ק"צ

א. דבר תורה אין האשה מטמאה ולא אסורה לבעלה עד שתרגיש שיצא דם מבשרה, וחכמים גזרו על כתם שנמצא בגופה או בבגדיה, שהיא טמאה, ואסורה לבעלה אפילו לא הרגישה ואפילו בדקה עצמה ומצאה טהורה. וצריכה הפסק טהרה, שתבדוק עצמה ותמצא טהורה, ואח"כ תמנה שבעה נקיים חוץ מיום המציאה (כאילו ראתה ודאי, וכמו שיתבאר לקמן סימן קצ"ו). ואם הרגישה שנפתח מקורה להוציא דם ובדקה אחר כך ולא מצאה כלום, יש מי שאומר שהיא טמאה.

יב. ט"ז | שו"ע יו"ד, סימן ק"צ

א) עד שתרגיש שילא דם מצשרה. - לפי שנאמר צצשרה עד שתרגיש צצשרה פירושו אפילו אם היא רואה טהורה כיון שלא הרגישה כ"כ הרצ המגיד העתקתיו סימן קל"צ סעיף א':

הוא מספק הלכותיה לדי זיבה. לענין זיבה הוא מיקל דלדידיה היכא דלא חזיא בו ביס לא תלין כחמה בראייתה ומונה ימי נדות מיום ראייתה ואין ימי זיבה מתחילין עד יוס ח' לראייתה לרבי מונה מיום מציאת כתמה ואף להקל ולתבול לליל צביעי לכתמה אם פסקה ומיום ח' לכתמה הוה ימי זיב ונמצא רבי ממחיר לענין זיבה דכי חזיא בח' לכתמה אמרינן יוס זיבה הוא וצריכה לשמור תשיעי יוס כנגד יוס ואם תראה שנים עמו תהא זבה ולר"ש סוף נדה הוא ולא מנריך תהיה זבה ואם תראה שנים עמו לא לזיבה אלא זיבה ע"י כתמה לזיבה אלא זיבה לא:

דאמר רב יהודה אמר שמואל משום רבי חנינא בן אנמיגנוס א"כ הנשים כתמן טמא למפרע יונשים שאמרו חכמים דיין שעתן כתמן כראייתן חוץ מתינוקת שלא הגיע זמנה לראות שאפילו סדינין שלה מולוכבין ברם אין חוששין לה

אין חוששין לה. ואפילו אין לה צמח לתלות דבשוק של צנחיס לא עברה איכא למימר עברה ולאו אדעתה דהא בגופה אין לתלות כל עיקר דכתמין דרבנן ניהו וכי גזור רבנן בהגיע זמנה דלס מזוי בה אכל בהא לא גזור הואיל ואין בה דמיס. ולקמן מפרש ליהו הוא זמנה משיגיעו ימי העוריס שהציאה שמי שערות או בת י"ב שנה ויוס אחד ואע"פ שלא הציאה שמי שערות: